

»56. Srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2022«

Osnovna šola Janka Padežnika Maribor

Iztokova ulica 6

2000 Maribor

NA STUDENCE VRAČAMO PARK NAŠIH BABIC IN DEDKOV!

Raziskovalno področje: EKONOMIJA ALI TURIZEM

Sekundarno področje: TURIZEM

RAZISKOVALNA NALOGA

Mentorici:

Petra Erjavc

Ksenija Popošek

Avtorici:

Katja Gavez

Aja Ketiš

Maribor, 2022

VSEBINSKO KAZALO

POVZETEK	6
SUMMARY	7
1 UVOD.....	8
1.1 Namen raziskovalne naloge	9
1.2 Hipoteze	10
1.3 Predvidena nova spoznanja.....	10
2 TEORETIČNI DEL	12
2.1 Park znotraj mesta.....	12
2.2 Vidiki zelenih površin.....	13
2.3 Park bi uredili sami, a ne smejo	15
2.4 O parku pri Jožefovi cerkvi	16
2.5 Turistično-informacijska točka	17
2.6 Inovativni pristop k obnovi študentskega parka	18
2.6.1 Skica in maketa parka	22
3 EMPIRIČNI DEL	26
3.1 Metodologija dela	26
3.1.1 Metoda proučevanja različnih virov in literature	26
3.1.2 Intervju	26
3.1.3 Anketni vprašalnik	26
3.1.4 Priprava makete, lastna skica	27
3.1.5 Terensko delo	27
3.2 Opis rezultatov	28
3.2.1 Analiza anketnega vprašalnika.....	28
3.2.2 Analiza praktičnega dela	34
4 RAZPRAVA.....	37
4.1 Interpretacija pridobljenih rezultatov.....	37
4.2 Interpretacija hipotez	37
4.3 Samoevalvacija raziskovalnih metod in raziskovalnega dela.....	39
5 ZAKLJUČEK	40
6 DRUŽBENA ODGOVORNOST	44

7 VIRI IN LITERATURA.....	45
7.1 Knjižna literatura	45
7.2 Spletni viri.....	45
7.3 Viri slik	46
8 PRILOGE	47
8.1 Anketni vprašalnik.....	47
8. 2 Vprašanja za intervju	49

KAZALO SLIK

Slika 1: Naslovnica Jankovega zvezka	16
Slika 2: Jožefov vrtiljak	16
Slika 3: Turistično-informacijska tabla	17
Slika 4: Jasa ob osrednjem delu parka	18
Slika 5: Koš za smeti	18
Slika 6: Neurejeno zelenje	18
Slika 7: Vhod na zahodnem delu parka	19
Slika 8: Vhod na severnem delu parka	19
Slika 9: Vhod ob Jožefovi cerkvi	19
Slika 10: Vhod z Ruške ceste in parkirišče	19
Slika 11: Betonsko korito	20
Slika 12: Električna povezava	20
Slika 13: Okrasitev trga	20
Slika 14: Skica Jožefove stojnice	21
Slika 15: Ureditev parka	23
Slika 16: Tloris makete	23
Slika 17: Maketa	23
Slika 18: Vrtiljak in turistično informacijska tabla	24
Slika 19: Plakat	34
Slika 20: Risba obnovljenega studenškega parka	35
Slika 21: Maketa	36
Slika 22: Maribor	41
Slika 23: Načrtovana gradnja nebotičnika	42
Slika 24: Skica obnove parka	43
Slika 25: Maketa obnovljenega parka	43

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Razred, ki ga obiskuje anketiranec.....	28
Graf 2: Kaj lahko počneš v studenškem parku?	28
Graf 3: Kaj ti je najbolj všeč v parku?	29
Graf 4: Kaj me v parku najbolj moti?	29
Graf 5: Kateri del parka bi želel/-a preurediti oziroma dodati?	30
Graf 6: Kolikšni bi bili po tvojem mnenju stroški načrtovane prenove?	30
Graf 7: Katere dogodke naj bi po tvojem mnenju prirejali v studenškem parku?	31
Graf 8: Se ti zdi prenovitev studenškega parka dober predlog?	31
Graf 9: Ali meniš, da je predlog za Mestno občino Maribor finančno izvedljiv?	32
Graf 10: Kako bi pridobili finančna sredstva?	32
Graf 11: Ali bi bil/-a pripravljen/-a sodelovati pri prenovi studenškega parka ob dnevu dejavnosti?	33

POVZETEK

Že od nekdaj so bili Studenci samostojna vas, kjer so živeli ljudje, ki so se radi družili, trgovali z lokalnimi proizvodi, gospodinje so prale ob studencu in izmenjale prenekateri »trač«, otroci so se zabavali v parku ob cerkvi na »ringlšpilu« in se skrivali v zaklonišču pod njim. Domačine sta odlikovala pripadnost in vzdrževanje dobrih sosedskih odnosov. Osrednji prostor druženja je bil park pri Jožefovi cerkvi. Dandanes je mestna četrt Studenci zelo priljubljen kraj priseljevanja. Novogradnje nastajajo na vseh koncih, medtem ko ponudba aktivnosti tako za mlade kot za starejše še vedno ostaja skromna. Druženja so omejena na blagovne centre in lokale znotraj njih. Želimo si, da bi prebivalci Studencev imeli prostor za spoznavanje drug drugega ter zapuščine tega dela Maribora. Obuditi želimo zelen, prijeten in star kraj druženja naših sokrajanov in sosedov, park pred Jožefovo cerkvijo. Nahaja se v bližini osnovne šole, cerkve ter poslovnih prostorov, ki so že in bi lahko ponovno služili lokalnim potrebam. Naš cilj je, da na njem obudimo manjšo sobotno tržnico z izdelki lokalnih proizvajalcev. Pridobili bi gostinski lokal, pekarno in trgovino, obnovitev klopi, razsvetljave, košev. Pripravili bomo načrt vseh predvidenih sprememb v parku ter jih prikazali na fotografijah in maketi. Za podatke bomo poprosili MOM, Zavod za urbanizem, župnišče, Turistično društvo Studenci in pogledali v različne arhive. S pomočjo anketnega vprašalnika in intervjujev bomo pridobili predloge za obuditev parka in neposredne okolice. Menimo, da bi bila ponovna obuditev parka dobrodošla tako pri starejših kot tudi pri mlajših občanah, saj se je še posebej v času epidemije okrepilo zavedanje, da vsak človek potrebuje bližino drugega. Za dvig kakovosti bivanja na Studencih je potrebno izkoristiti vse naravne vrednote in danosti. Na kakovost bivanja mnogokrat drastično vplivata tudi naše obnašanje in odgovornost do okolja, ki pa je pogojena z odnosom do soljudi, sokrajanov in popolnih neznancev.

KLJUČNE BESEDE: park pri Jožefovi cerkvi, druženje, pripadnost, skrb za ohranjanje in povezovanje naravne in kulturne dediščine

SUMMARY

Studenci have always been an independent village where people loved to socialize. They traded with local produce, housewives washed linen and gossiped, children played in the park by the church on the 'merry-go-round' and hid in the shelter below. The locals were known for their commitment to their neighbourhood and maintaining strong neighbourly relations. Today the town district Studenci are a popular place of migration. New buildings are constantly being built on every corner, however the range of activities for old and young still remains scarce. Socializing is limited to shopping centres and its establishments. We wish that the people of Studenci would have a place to socialize and learn about the legacy of this part of town. We would like to revive the green, pleasant and old meeting place of our co-citizens and neighbours – the park by the St. Joseph's church. The park is located in the vicinity of school, church and local businesses, which have already been and could be again used for local needs. Our goal is to revive a small Saturday market with local produces. We would gain a restaurant, a bakery and a shop, we would renew benches, lighting and trash bins. We will prepare a plan of all intended changes in the park and present them on photographs (and with a model). We will ask the Municipality of Maribor, the Institute for urban planning, the Parish and the Studenci tourist association for data and look in various archives. With the help of a questionnaire and interviews, we will gain propositions for the revival of the park and its immediate surroundings. We are of the opinion that its revival would be welcomed by the old and young citizens, for in these times of epidemic they have realized more than ever that every person needs a closeness of another human being. To raise the quality of life in Studenci it is necessary to use all natural values and assets. The quality of life is often drastically influenced also by our behaviour and responsibility to environment, which is conditioned by the attitude towards our fellow human beings, co-citizens and complete strangers.

KEY WORDS: the park by the St. Joseph's church, socializing, affinity, caring for preservation and integration of natural and cultural heritage

1 UVOD

Središče Studencev? Zakaj neki bi manjša mestna četrt v Mariboru potrebovala središče? Za lokalne dejavnosti, seveda! Studenci še v času hitrega razvoja in gradnje številnih stanovanjskih blokov nimajo prostora, kjer bi se prebivalci srečevali in izmenjali najnovejše lokalne novice. Prav zato in ker prav vsi potrebujemo družabno življenje, posebej v osamljenem koronskem času, smo se odločili studenški park preurediti v lokalno središče. Želeli smo ga narediti prijaznejšega in bolj urejenega. Park, primeren za starejše in mlade. Začeli smo s spoznavanjem studenškega parka, kakršen je bil nekoč. Povprašali smo stare starše naših učencev in prebrskali knjige o starem Mariboru. Da smo razširili krog sodelujočih, smo obesili tudi plakat, ki je domačine spodbujal k deljenju svojih spominov in idej. Sejem ob Jožefovi cerkvi je bil vedno osrednji dogodek na Studencih in iti tja je bila tako rekoč obveza vsakega Studenčana in prava paša za oči. Iz članka v časopisu Večer (Kmetič, 2018) je razvidno, da so v nedavni preteklosti pripisovali parku več pomena kot v sedanjosti. Čeprav so se Studenci od takrat še širili, je prepoznavnost parka upadala. Desni breg Drave je bil poznan po Jožefovi cerkvi in njeni okolici, kjer so prirejali jožefovanja ter sejme suhe robe.

Porodila se nam je ideja o sobotni tržnici, ki bi bila vsak teden organizirana v parku. Podpirala bi lokalno pridelavo. Na delu Ruške ceste, kjer so nekoč že bila trgovska poslopja, pa bi lahko trgovci znova odprli trgovine z različnimi dejavnostmi ali gostinski lokal, saj bi, če bi lokalna skupnost spet imala družabno središče, bila trgovcem in gostincem lokacija morda spet finančno zanimiva. Hkrati bi želeli na sredini parka posaditi smreko, ki bi v božično-novoletnem času park krasila z izdelki učencev naše šole. Menimo, da manjši posegi, kot na primer luči, klopi in koši, ne bi bili stroškovno nemogoči, parku pa bi dali življenje in obliko.

Vsi vemo, kakšna je vloga parka v mestnih središčih. Predstavlja sprostitev in oddih, predstavlja mir in svobodo, predstavlja počitek in klepet, predstavlja prostor, kjer si oddahnemo od vsakdanjih skrbi, predstavlja okras in prostor druženja neke lokalne skupnosti.

Pomen je neprecenljiv, naravnan trajnostno in globalno.

1.1 Namen raziskovalne naloge

Uvodna zamisel je bila prenova studenškega parka. S pomočjo pisnih virov smo ugotovili, da je ta nekoč že bil središče dogajanja na Studencih. Zaradi velikega naraščanja populacije na Studencih smo ga želeli ponovno obuditi.

Z anketnim vprašalnikom smo ugotovili, da si tega želijo tudi učenci naše šole, ki parka niso še nikdar doživeli v njegovi najpolnejši obliki. Tako smo začeli zbirati ideje, ki bi park naredile originalen in naš. Začeli smo z osnovno prenovo klopi in košev, velik navdih pa smo, na naše presenečenje, našli v starih zvezkih Janka Padežnika. Tudi on je pripravil načrt za prenovu parka, kar nam pove, da je park zaželen že veliko časa.

Tako kot Padežnik, smo park želeli prilagoditi vsem generacijam, zato smo upoštevali predloge z anketnega vprašalnika, kot sta bila, na primer, učna pot in sladoledna stojnica. Ampak menili smo, da stojnice in prenova ne bosta dovolj. Tako smo dobili idejo za sobotno tržnico. Glavna mariborska tržnica je od našega dela mesta namreč precej oddaljena, kar predstavlja težavo predvsem starejšim občanom.

Ampak vizija ni bila dovolj. Imeli smo načrt, uprizorili pa smo ga v obliki ročno izdelane makete. Pri izdelavi smo pazili, da smo upoštevali vse, kar smo ugotovili v procesu raziskave. Opazili smo, da bi ogromno popravil parka lahko opravili učenci bližnje osnovne šole, ki so bili glede na odgovore anketnega vprašalnika pripravljeni pomagati. Predvidevamo, da bi pomoč pri izdelavi parka učence nanj še dodatno navezala. Stroški prenove pa bi bili nižji.

Menimo, da bi z našim delom prispevali k trajnostnemu razvoju mestne občine Maribor in še posebej Studencev. V času korone so opazni negativni vplivi zaprtja države in družbe, ki pušča posledice na vseh oblikah socializacije. Otroci in mladi večino časa preživijo pred mobiteli in računalniki, kar razvija individualizem in nepripravljenost sodelovati drug z drugim in med seboj. Mladim in odraslim je tako nujno potrebno spet omogočiti prostore za druženje. Menimo, da naš predlog prinaša ključno rešitev za lokalno skupnost. Park bi bil odličen prostor za druženje, tako kot je bil že pred mnogimi leti.

1.2 Hipoteze

Hipoteza 1: Prebivalci Studencev in učenci naše šole so pripravljeni prispevati k prenovi parka.

Hipoteza 2: Studenčani in učenci naše šole podpirajo obnovo ter ponovno obuditev studenškega parka.

Hipoteza 3: Park lahko uredimo z minimalnim finančnim vložkom.

Hipoteza 4: Z inovativnim pristopom k ureditvi središča Studencev bi poskrbeli za trajnostni razvoj mestne četrti Studenci.

Hipoteza 5: Prebivalci Studencev in učenci naše šole bi želeli sodelovati pri različnih dejavnostih v studenškem parku.

1.3 Predvidena nova spoznanja

Prenova parka, ki jo bomo predstavili v raziskovalni nalogi, predstavlja konkreten in izvedljiv projekt, ki ga lahko s sprejemljivimi stroški izvedemo krajani, učenci naše šole in predstavniki lokalne oblasti. Predstavili bomo možnost za uresničitev uporabnosti tako pomembnega koščka ozemlja. Menimo, da takšno majhno središče lahko predstavlja središče lokalnih predstavitev in prodaje izdelkov, promocije kulturnih in drugih lokalnih dogodkov ali pa zgolj počitek od napornega delovnega dneva,

Nova podoba parka bi privabila in obudila prebivalce in mladino znova v druženje in ohranjanje te lokalne posebnosti. Ohranjanje parka nima samo biološkega in vizualnega pomena, gre za širši družbeni pomen. V času epidemije ljudje niso imeli veliko možnosti druženja. Ampak potrebno je gledati vnaprej, izkoristiti naravno danost, povezati z zadovoljstvom ljudi in ponuditi možnost turistični ponudbi.

Z gotovostjo lahko rečemo, da naš predlog predstavlja enostavno rešitev in ima hkrati velik doprinos za trajnostni razvoj družbe. Z raziskovalno nalogo bomo spoznali, kako zelo je pomembna urbana ureditev manjših mestnih četrti. Obnovljen park bi pripomogel k medgeneracijskemu druženju, možnemu trajnostnemu razvoju mestne četrti in hkrati bi Studenčani lahko pripomogli tudi k globalnemu razvoju.

Bližnja tržnica bi ljudi vseh generacij privabila k druženju, spoznavanju novih izdelkov in pridelkov. Studenčani imajo lastne vrtove, saj je naša mestna četrt v večini sestavljena iz individualnih hiš. Tržnica bi bila priložnost za promocijo in prodajo lastnih izdelkov. Tržnico bi lahko ljudje obiskali peš, s kolesom (saj je kolesarka pot ustrezno urejena) in z avtobusom (redna mestna linija). Dostop k tržnici je urejen tudi za gibalno ovirane ljudi, saj so na voljo parkirna mesta in dostop brez visokih ovir.

S postavitvijo vrtiljaka bi obudili marsikateri spomin na preteklost in dali možnost zabave najmlajšim. Ureditev bi bila pomembna tudi z zdravstvenega vidika, ker bi bila v delu parka urejena čutna pot. Naključne sprehajalce, popotnike in turiste bi do studenških znamenitosti vodila turistično informacijska točka s QR-kodami.

2 TEORETIČNI DEL

Vsako mesto ima urejen mestni park. V Mariboru jih je veliko: Mestni in Magdalenski park, park na trgu Generala Maistra, na Slomškovem in Kidričevem trgu, stadion Ljudski vrt (nekoč prvi mariborski park), Betnava in veliko drugih. (Spletni vir: Zeleni sistemi). Med njimi ni omenjene zelene površine ob Jožefovi cerkvi. Z inovativnim pristopom k raziskovalnemu delu bomo pokazali, da z le nekaj manjšimi koraki lahko tudi ta zelena površina postane povezovalna med vsemi generacijami Studenčanov in drugih.

2.1 Park znotraj mesta

Med obilico zelenja, ki krasi mesto, varuje prebivalce pred neugodnimi vplivi urbanega okolja in jim nudi možnost druženja, rekreacije in oddiha, pripisujemo parkom največji pomen. Kako pomembne so zelene površine v našem vsakdanjem življenju, se pogosto zavemo šele, ko jih je v našem okolju premalo ali so urejene tako, da ne služijo našim potrebam. Skrb za vrt, zeleno otroško igrišče blizu doma, sprehod ob reki, skozi mestni park ali gozd, počitek na klopi pod drevesom ali pot do doma po ozelenjeni ulici doživlja vsak posameznik po svoje. Nedvomno pa zelene površine v mestih in naseljih vplivajo na kakovost življenja in zdravje prebivalcev. Zelene površine omogočajo različne funkcije – od ohranjanja biotske raznovrstnosti do tega, da zagotavljajo boljšo kakovost zraka, uravnavajo klimatske razmere v mestih in uravnavajo odtok padavinskih voda, omogočajo kakovostno preživljanje prostega časa in sooblikujejo prostor naselja. Večina parkov je posebej zavarovanih in imajo status spomenikov oblikovane narave ali naravnih spomenikov. (Spletni vir: Pridobljeno s <https://www.maribor.si/podrocje.aspx?id=246>, dne 16. 10. 2021.)

Večina ljudi se ob razmišljanju o naravi v mestih najprej spomni na parke. Ti majhni koščki narave služijo zadovoljevanju človekovih potreb po rekreaciji in sproščanju, poleg tega pa imajo tudi estetsko funkcijo. Z ozelenjevanjem novih in vzdrževanjem že obstoječih zelenih površin vplivamo tudi na živali, ki si najdejo tu svoj življenjski prostor, podoben naravnim bivališčem.

Urbanost mesta se ne kaže le v modernih arhitekturnih rešitvah in obzorju, zastrtem s silhueto nebotičnikov, temveč tudi v rabi in uporabnosti njegovih zelenih površin – mestnih zelenic in parkov. Ti imajo za meščane poseben pomen, za kakovost življenja v mestu pa pomembno

funkcijo – socialno, psihološko, zdravstveno in tudi ekonomsko. Ko urbanost doseže določeno raven, se ljudje začnejo zatekati nazaj k naravi. Stik z naravo človeka pomirja in sprošča.

Ob vse več uporabnikih parkih in vpeljevanju novih vrst rabe moramo upoštevati celoten mestni parkovni sistem, kjer imajo posamezni parki že svojo identiteto, ki je povezana z njegovo prevladujočo atmosfero, z načinom, kako ta prostor uporabljamo in kako ga dojemamo. K tem površinam štejemo tudi male javne zelenice med bloki, ki imajo za povezovanje skupnosti svojo funkcijo. Tam se brez skrbi igrajo otroci in posedajo starejši. To so najbolj ranljivi uporabniki, ki nimajo besede v občinskem svetu in politiki prostora, zato je pomembno, da zanje zagotovimo uporabno kakovost teh površin. Čeprav so videti potencialne, so namreč take zelenice marsikdaj omejeno uporabne – ujete med bloki, kjer vsi vse slišijo in vidijo, zato zadrževanje na njih ni prijetno. Čim se tak prostor nekoliko razpre in izolira od pogledov, postane od nikogar, zato je od vseh. (Lešničar, T. 2016)

2.2 Vidiki zelenih površin

Osnovni namen zelenega sistema je, da posamezne, po prostorskih značilnostih in vsebini zelo različne, zelene površine vključi in poveže v prepoznavno prostorsko in pomensko celoto ter s tem poveča njihovo učinkovitost z vseh vidikov.

Med cilji načrtovanega zelenega sistema je izboljšati prostorske in programske povezave zelenih površin znotraj mesta (naselja) in v zaledju;

- ustrezno odgovoriti na potrebe prebivalcev po uporabi zelenih površin v mestu in zaledju ter ustvariti prostorske pogoje za kakovostno preživljanje prostega časa prebivalcev;
- zagotoviti enakomerno preskrbljenost oziroma ustrezno razporeditev in dostopnost za vsakdanjo kakovost življenja pomembnih zelenih površin za vse prebivalce ter zagotoviti možnost izbire;
- prispevati k izboljšanju podobe, prepoznavnosti in členitve mestnega prostora;
- aktivirati vse prostorske in vsebinske potencialne mesta (naselja) ter vzpostaviti razmere za kakovostni razvoj teh površin;

- trajno zavarovati pred spremembo namembnosti tiste zelene površine in odprte prostore, ki so prepoznani kot ključni za zeleni sistem oziroma za kakovost bivanja in okolja mesta;
- zagotoviti osnovo za opredelitev pravnih, organizacijskih in finančnih sredstev za vzpostavitev, urejanje in vzdrževanje zelenega sistema mesta (naselja).

Na strateški ravni za zeleni sistem opredelimo vizijo, cilje, prednostne naloge, tipologijo glede na tip naselja, izhodišča za lokalne smernice in akcijski načrt za dolgoročni razvoj.

Zelene površine imajo močan vpliv na različnih področjih, ki so za vsa živa bitja izjemnega pomena. Spodaj naštetim smo pojasnili njihov pomen.

Ekološki vidik

Temelji na kakovosti človekovega okolja (varovanje in zagotavljanje kakovosti zraka, zvočnega okolja, vode in ugodnih klimatskih razmer v mestu) in naravnega okolja v mestu.

Socialni vidik

Sloni na zagotavljanju socialnih interakcij, srečevanja in druženja ter možnosti ustvarjalnega udejstvovanja, aktivnosti ter rekreacije, oddiha, sprostitve in počitka v naravnem okolju.

Psihološki vidik

Ob vstopu na zeleno površino, v mirno naravno okolje, se ljudje lahko sprostijo in spočijejo. Ob različnih ponujenih aktivnostih lahko pozabijo na vsakodnevne stiske in težave.

Morfološki vidik

Opredeljuje, kako zelene površine členijo in sooblikujejo mestni prostor.

Ekonomski vidik

Zelene površine koristijo posebnim urbanim dejavnostim, na primer mestnemu turizmu in povezanim aktivnostim (športne dejavnosti, festivali, gastronomija ipd.)

Zdravstveni vidik

Zdravstveni vidik je tesno povezan s psihološkim vidikom. Park se nahaja med drevesi, ki so pljuča mestnega okolja.

(Balant in drugi, 2020)

2.3 Park bi uredili sami, a ne smejo

Med iskanjem literature smo v mariborskem časopisu Večer našli zanimiv članek. Zapisali smo njegov povzetek.

Avtor članka, gospod Gabrijel Toplak, je zapisal sledeče: Manjši park ob Jožefovi cerkvi na Studencih v Mariboru na stičišču Ruške ceste in Obrežne ulice že zdavnaj ni več pribežališče tamkajšnjih stanovalcev, ki so posedali na klopeh, saj so se grmovnice v zadnjem času tako razrasle, da je gibanje po parkovnih poteh skoraj nemogoče, so se nam pritožili bralci, ki živijo v bližini. Gospod Stanislav Koler, predsednik Turističnega društva Studenci, pravi, da je bil park zadnjič urejen konec maja tistega leta, saj so v začetku junija pri Jožefovem studentu pripravili tekmovanje peric in so se takrat na njihovo prošnjo odzvale pristojne občinske službe ter v park poslale Nigradove delavce, da so ga vendarle uredili. Omeni tudi, da na sedež mestne četrti dnevno dobivajo pritožbe in vprašanja občanov, zakaj ne ukrenejo ničesar, da bi nekdo park ponovno uredil. Po pozivu Nigrada k ureditvi so odgovorili, da ne bo šlo, ker ni denarja. Dodaja, da želijo v okviru turističnega društva v parku v kratkem organizirati še eno od prireditev, zato je ureditev več kot potrebna. Na sedežu mestne četrti so prejeli več ponudb tukajšnjih stanovalcev, če lahko sami uredijo park, o čemer so obvestili mariborsko občino. Razmišljali so, da bi s sodelavci v kratkem preučili potrebna zakonska določila, na podlagi katerih bi ugotovili, kakšne sankcije jih lahko doletijo, če bi se krajani kljub temu sami odločili za to sanacijo. Nigrad odgovarja, da je za večmesečno neurejenost parka prišlo zaradi tega, ker ima parcela na križišču Ruške ceste in Obrežne ulice status obcestne zelenice in ne parkovne površine. Na teh območjih izvajajo segment vzdrževanja namreč le po naročilu občinskega Urada za komunalo, promet, okolje in prostor, zato bodo lahko pristopili k delu šele takrat, ko ga bodo dobili. (Toplak, 2011)

Od izdaje članka je minilo že deset let, pa žal še vedno ni drugače. Morda še vedno ni denarja ali pač ni interesa. Vse to nas je še posebej spodbudilo za predstavitev našega predloga. In morda tudi za realizacijo.

2.4 O parku pri Jožefovi cerkvi

O dogajanju pri Jožefovi cerkvi je daljnega leta 1933 pisal že Janko Padežnik. V arhivu mariborske osnovne šole smo ob visokem jubileju ustanove našli Jankov osnovnošolski zvezek. Zapis v zvezku ponazarja otroški vrtljak, katerega so omenjali tudi starejši prebivalci Studencev. Kot smo zapisali, so bile nekoč na tem mestu stojnice, kjer so Studenčani ponujali svoje proizvode. Vse to nakazuje, da je bilo dogajanje v parku že pred drugo svetovno vojno zanimivo, park bil je prostor, namenjen druženju. Janko Padežnik je mere stojnic natančno narisal v zvezek.

Sejem ob Jožefovi cerkvi je bil vedno osrednji dogodek na Studencih, obisk sejma je bila tako rekoč obveza vsakega Studenčana in hkrati prava paša za oči. Iz članka je razvidno, da so v nedavni preteklosti pripisovali parku več pomena kot v sedanjem času. Čeprav so se Studenci od takrat še širili, je prepoznavnost parka upadala. Desni breg Drave je bil poznan po Jožefovi cerkvi in njeni okolici, kjer so prirejali jožefovanja ter sejme suhe robe. (Kmetič, 2018)

Slika 1: Naslovnica Jankovega zvezka (Padežnik, 1931)

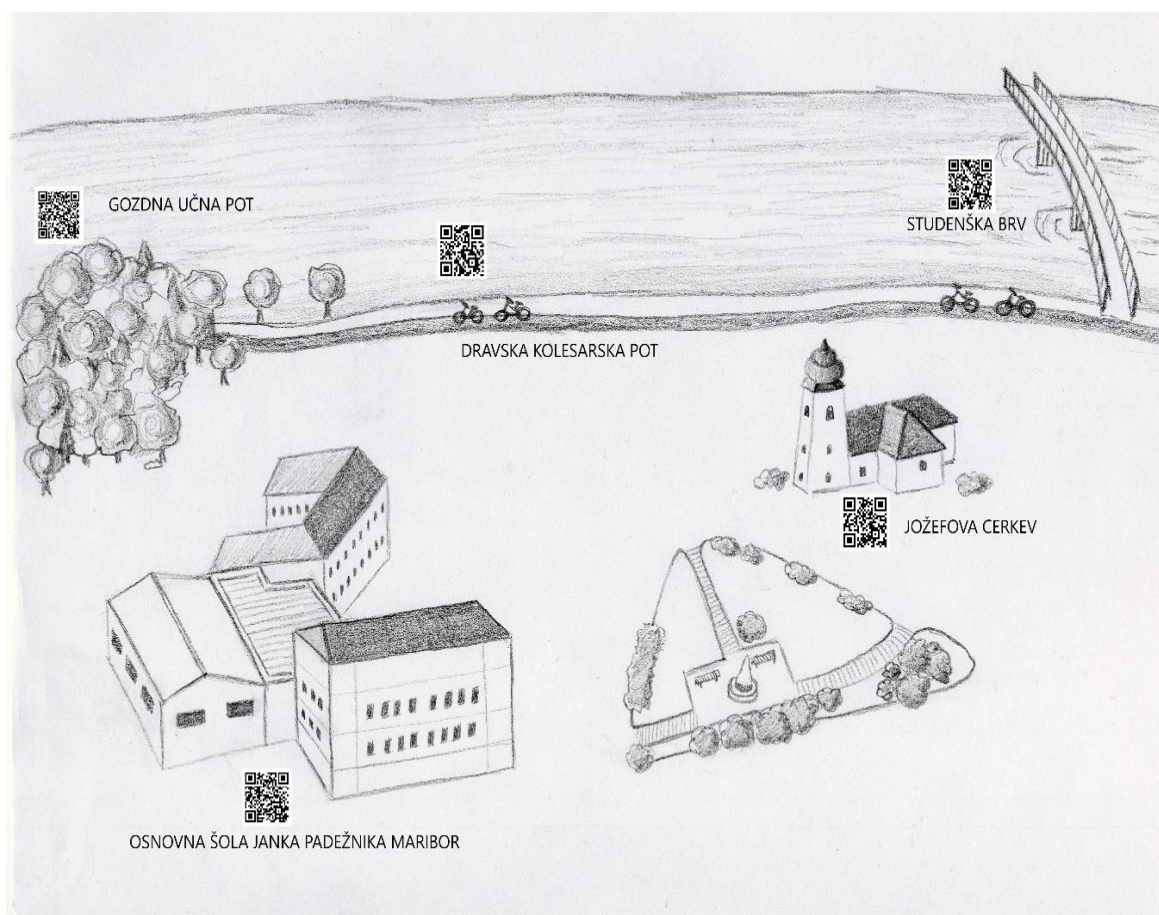
Slika 2: Jožefov vrtljak (Padežnik, 1931)

2.5 Turistično-informacijska točka

Turisti so osebe, ki zapustijo svoj dom in dopotujejo v drug kraj, da se tam razvedrili in nabrali novih izkušenj. (Cvikl, H. in drugi, 1996)

V današnjem času si skoraj več ne predstavljamo kulturne, naravne ali zgodovinske znamenitosti brez turistično-informacijskih tabel.

Tabla bi vsebovala skico dela Studencev, kjer se park nahaja. Ob vsakem delu skice je zraven zapisana QR-koda, s pomočjo katere lahko turist izve vse dodatne zanimivosti o bližnjih kulturnih znamenitostih. Programa za QR-kode nismo zakupili, zato bodo kode po določenem času neveljavne.

Slika 3: Turistično-informacijska tabla (Vir: Novak, 2022)

2.6 Inovativni pristop k obnovi studenškega parka

Stanje studenškega parka je slabo. Z manjšimi spremembami, ki so tudi finančno dosegljive, želimo izboljšati njegov videz in uporabnost. V začetku smo se lotili predstavitve trenutnega stanja parka, ki smo ga opremili s fotografijami.

Fotografija parka:

Slika 4: Jasa ob osrednjem delu parka (Vir: avtor raziskovalne naloge)

Na spodnji fotografiji lahko vidimo, da je zelenje neurejeno. Viden je tudi eden od dveh košev za smeti. Koš je poškodovan, star in nima možnosti ločevanja odpadkov. Je prazen, medtem ko nekatere smeti ležijo ob njem na tleh.

Slika 5: Koš za smeti

(Vir: avtor raziskovalne naloge)

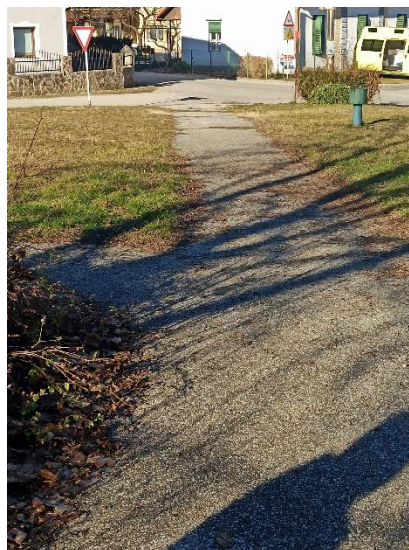
Slika 6: Neurejeno zelenje

(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Med terenskim delom smo fotografirali vse dele parka. Ugotovili smo, da je vstop v park možen iz kar štirih različnih smeri. Tako je dostopen prav vsem, tudi gibalno oviranim osebam, ki bi do njega prispele z avtomobilom ali invalidskim vozičkom, saj je tik ob parku tudi javno parkirišče. Vhodi so dostopni, vendar neurejeni. Ob njih je neobrezano zelenje, ki otežuje dostop.

Slika 7: Vhod na zahodnem delu parka
(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 8: Vhod na severnem delu parka
(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 9: Vhod ob Jožefovi cerkvi
(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 10: Vhod z Ruške ceste in parkirišče
(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Obnovitev bi pričeli z osnovnimi deli, ki so tudi finančno bolj dostopni. Prvi korak prenove bi naredili z ureditvijo klopi in razsvetljavo. Klopi bi postavili ob osrednji betoniran del tako, da bi bile obrnjene proti središčni točki parka. Tako bi lahko obiskovalci parka uživali v miru in razgledu. Na sliki je trenutno stanje tega betonskega korita. Ideja, kako bi ga uspešno obudili in obnovili, je zapisana na skici.

Slika 11: Betonsko korito (Vir: avtor raziskovalne naloge)

Med terenskim delom nas je presenetilo, da je bil studenški park praznično okrašen z lampijončki. Tako smo opazili, da ima park dostop do elektrike, in sicer preko mestne osvetljave.

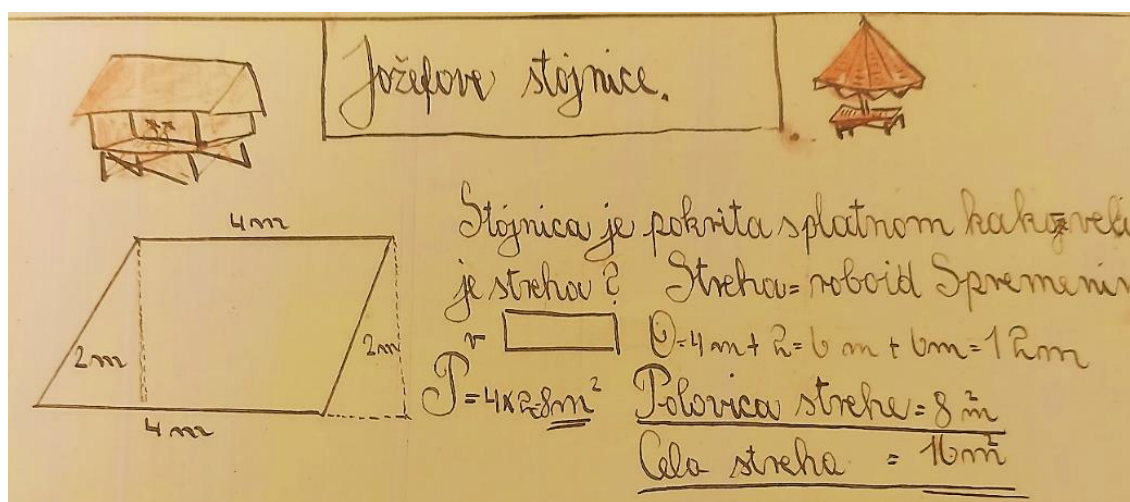
Slika 12: Električna povezava
(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 13: Okrasitev trga
(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Za družabne večere bi poskrbeli z izvedbo različnih prireditev kulturnih društev na Studencih, v Mariboru in okolici. Seveda bi za to potrebovali elektriko in nočno osvetljavo. Osvetljava je pomembna tudi za večerne sprehode ali druženja. Štiri luči bi postavili v kote osrednjega betoniranega kvadratnega dela.

Že Janko Padežnik je v svojem zvezku narisal skico Jožefove stojnice. V podobni obliki smo jo obdržali in s tem ohranili pomemben del zgodovine Studencev. Iz spodnje skice, ki je del Jankovega zvezka, je razvidno, da je park, ki ga želimo obuditi, imel nekoč zelo velik pomen za Studenčane.

Slika 14: Skica Jožefove stojnice (Vir: Padežnik, 1933)

2.6.1 Skica in maketa parka

Za lažjo predstavo, kako obnoviti park, smo narisali skico, po kateri je izdelana maketa. Pri obnovi parka, barvanju klopi, ureditvi zelenih površin, izdelavi čutne poti in turistično-informacijske točke bi lahko pomagali učenci bližnje osnovne šole in krajani.

Na spodnji skici prenove parka je razvidno, da bi s pomočjo stojnic ponovno obudili sobotno tržnico. Stojnice bi postavili ob betonsko korito nasproti klopi. Tržnica bi bila dovolj velika za promocijo in prodajo izdelkov lokalnih pridelovalcev. Optimalne stojnice bi bile pokrite z manjšo platneno streho in narejene iz lesa, saj materiale, ki bi bili uporabljeni v parku, poskušamo ohraniti čim bolj naravne ter okolju prijazne. Kot je razvidno iz spodnje skice, bi na sredino okroglega betonskega korita posadili smreko. Smreko bi v prazničnem decembru lahko okrasili. Z njeno okrasitvijo bi Studenčane medgeneracijsko povezali.

Čutno pot bi izdelali s sodelovanjem z lokalnimi podjetji. Vsi obiskovalci, ne glede na starost, bi se lahko ob toplih dneh sprehodili po čutni poti in tako spodbudili svoje čute. Omenjena pot je prav tako pomembna z zdravstvenega in psihološkega vidika.

V današnjem času imajo tako mlajši kot starejši ljudje že pametne telefone. Zato smo predvideli postavitev turistično-informacijske točke. S QR-kodo, ki bi bila na tabli, bi lahko obiskovalci dostopali do spletnih strani različnih lokalnih društev, javno izobraževalnih ustanov, kulturnih znamenitosti mestne četrti in Maribora. S tem bi lahko privabili tudi tujce, ki bi raziskovali naše mesto. Park želimo približati vsem generacijam, tako mlašim kot starejšim. V dnevih, kadar ne bi potekala tržnica, bi si lahko obiskovalci postregli s toplim napitkom iz avtomata.

Za piko na i, kot radi rečemo, bi postavili vrtiljak, kot je bil nekoč. Po opravljenem intervjuju se prav tega vrtiljaka starejši prebivalci Studencev najraje spominjajo.

Za urejenost bi skrbeli z nasajanjem rastlinja ter urejanjem in striženjem stare žive meje.

Slika 15: Ureditev parka (Vir: Novak, 2022)

Menimo, da je naš predlog izvedljiv tako finančno kot materialno. Kot smo že zapisali, bi lahko številne aktivnosti izvedli učenci naše šole med dnevi dejavnosti, krajani in drugi prebivalci mesta pa bi se jim lahko pridružili ob dogovorjenih “delovnih sobotah” in drugih oblikah delovnega druženja. Vse te aktivnosti namreč vzbujaajo pripadnost in skrb za ohranjanje in vzdrževanje parka in okolice. Namen je delovati trajnostno in globalno.

Slika 16: Tloris makete

(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 17: Maketa

(Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 18: Vrtiljak in turistično informacijska tabla

(Vir: avtor raziskovalne naloge)

KORAKI POSTAVITVE MAKETE:

1. KORAK

Začeli smo z izdelavo vseh predmetov (koša, klopi, luči, stojnici, grmovje, čutna pot, vrtiljak, kavomat), ki jih je vseboval načrt prenove parka:

- Koša smo izrezali iz kartona, zalepili in vstavili vrečico. Nato smo jih pobarvali v barvi eko košev.
- Stojnici smo prav tako izrezali iz kartona in oblepili s tankimi lesenimi ploščicami. Kot stojalo za nadstrešek smo uporabili lesene paličice.
- Klopce smo kupili.
- Za grmovje smo uporabili umetno rastlinje, ki smo ga prilepili na kose umetne trave.
- Luči smo sestavili iz plastične slamice in plutovinastega zamaška, ki smo ju ovili v bel in siv papir.
- Da bi poustvarili čutno pot, smo na leseno deščico prilepili zrna koruze in riža, lesene kolobarje ter grob pesek.

- Vrtiljak smo prilagodili ideji Janka Padežnika. Naredili smo ga iz kartonastega tulca in zavitega okroglega kosa kartona, ki smo ju prebarvali. Prelomljene lesene paličice in kartonaste krogce, ki predstavljajo sedeže smo izdelali iz ostankov tankega lesa.
- Model kavomata smo naredili tako, da smo v kos kartona izrezali luknjo in ga oblepili s tankimi lesenimi ploščami.

2. KORAK

Izdelane predmete smo razporedili po leseni plošči in nanjo zarisali asfaltirane poti. Pomagali smo si s skico parka, kot si ga zamišljamo in je predstavljena v sliki številka 15.

3. KORAK

Dele plošče, kjer naj bi potekale poti, smo namazali s tekočim lepilom in posipali s sivim peskom.

4. KORAK

Že razporejene predmete smo na ploščo zalepili z vročim lepilom.

5. KORAK

Vse prazne dele smo premazali s tekočim lepilom in jih posipali z zelenimi kamenčki, ki ponazarjajo travo.

6. KORAK

Na enega od vhodov smo postavili informacijsko tablo, ki smo jo izdelali iz dveh lesenih paličic, ki povezujeta oglasno tablo. Opremljena je s skicami in QR kodami nekaj osnovnih lokalnih znamenitosti.

Naša maketa predstavlja zaokroženo celoto enostavne, a inovativne zamisli prenove Studenškega parka. Kot lahko vidimo, bi prostor predstavljal možnost oddiha, druženja ob kavici in klepeta, praznovanja in morebitnih lokalnih ali drugih kulturnih dogodkov. Park je dostopen iz štirih strani in primeren tudi za invalidne osebe. Turistom in vsem drugim popotnikom, ki raziskujejo našo mestno četrt, smo s informacijsko tablo in QR kodami omogočili izbor obiska in ogleda bližnjih zanimivih lokacij.

Naša predstavitvena maketa je le ena od možnosti prenove parka, hkrati pa za odgovorne ponuja enostavno in finančno izvedljivo priložnost dodatne turistične popestritve Studencev.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Metodologija dela

Pri izdelavi raziskovalne naloge smo uporabljali naslednje raziskovalne metode:

- metoda proučevanja različnih virov in literature,
- intervju,
- anketni vprašalnik,
- priprava makete, lastna skica in
- terensko delo.

3.1.1 Metoda proučevanja različnih virov in literature

Osnovna in začetna metoda dela je bila metoda dela s pisnimi in spletnimi viri. Podatke smo iskali v mariborskih knjižnicah. Pričakovali smo, da bomo večji del potrebnih podatkov našli v lokalni reviji Studenčan, vendar temu ni bilo tako. Obiskali smo tudi arhiv mariborske osnovne šole. Vse podatke smo zbrali, povzeli in uskladili.

3.1.2 Intervju

Za intervju smo izbrali tri starejše osebe, ki so nekoč živeli ali pa še živijo na Studencih. Intervju smo zaradi epidemioloških razmer opravili preko elektronske pošte ali telefona. Vsi so nam odgovorili in posredovali veliko zanimivih podatkov, ki smo jih vključili v naše raziskovanje. Prav tako so nas njihovi odgovori usmerjali pri izdelavi makete.

3.1.3 Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik smo razdelili med učence naše osnovne šole. Na vprašanja so odgovarjali učenci 6., 7., 8. in 9. razreda. Anketni vprašalnik je izpolnilo 100 učencev naše osnovne šole.

3.1.4 Priprava makete, lastna skica

Pri tej metodologiji sta nam pomagali mentorici in učiteljica likovne umetnosti na naši osnovni šoli.

3.1.5 Terensko delo

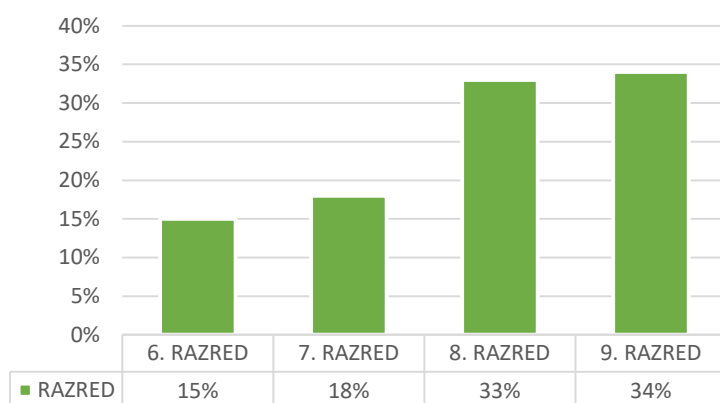
V sklopu terenskega dela smo si večkrat ogledali park. Posneli smo veliko fotografij, ki smo jih nato uporabili v sami nalogi. V skupni prostor, kjer imajo svoje prostore različna društva na Studencih, smo, z dovoljenjem, na oglasno desko pritrdili manjši plakat. Zbrali smo mnenja Studenčanov. Želeli smo izvedeti, kako bi Studenčani poimenovali park in na katere načine bi prispevali k ureditvi. Učenci naše osnovne šole so pri likovni umetnosti risali obnovljen studenški park.

3.2 Opis rezultatov

3.2.1 Analiza anketnega vprašalnika

Analiza 1. vprašanja anketnega vprašalnika.

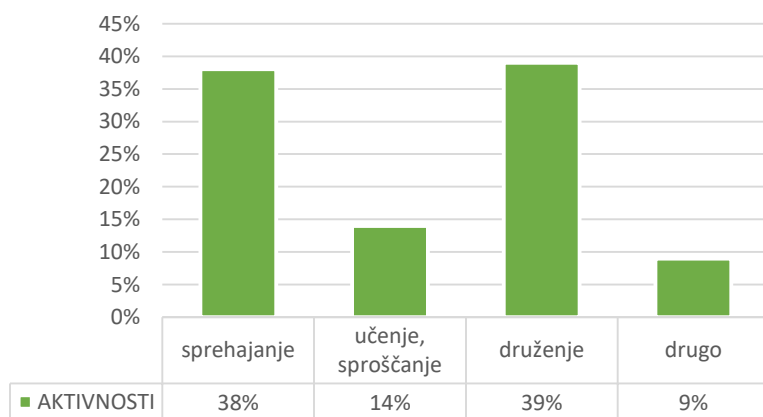
Graf 1: Razred, ki ga obiskuje anketiranec

Anketirali smo učence naše osnovne šole. Sodelovalo je 100 učencev. Najmanj je sodelovalo šestošolcev (15 %) in sedmošolcev (18 %). Skoraj v enakem številu so sodelovali osmošolci (33 %) in devetošolci (34 %).

Analiza 2. vprašanja anketnega vprašalnika.

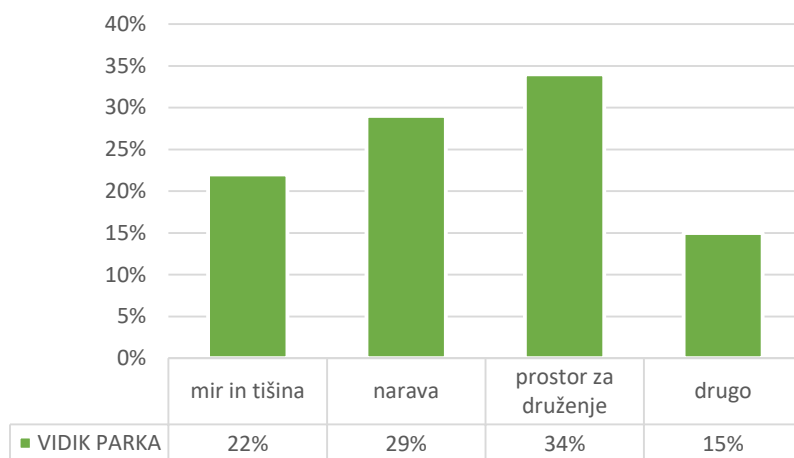
Graf 2: Kaj lahko počneš v studenskem parku?

Anketiranci bi v največji meri park uporabili za druženje (39 %) in sprehod (38 %). Približno polovica anketirancev torej meni, da bi park lahko predstavljal prostor za druženje in aktivno preživljanje prostega časa.

Analiza 3. vprašanja anketnega vprašalnika.

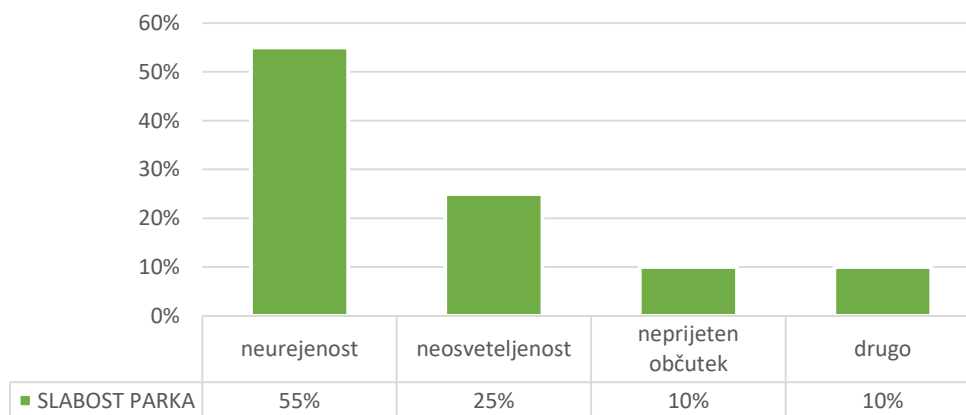
Graf 3: Kaj ti je najbolj všeč v parku?

Kar 34 % anketirancev predstavlja park prostor za druženje. 28 % jih izbere odgovor narava, ki bi jo bilo potrebno najbrž vzdrževati in ohranjati. Park prinaša tudi mir in tišino, kar meni 22 % anketirancev.

Analiza 4. vprašanja anketnega vprašalnika.

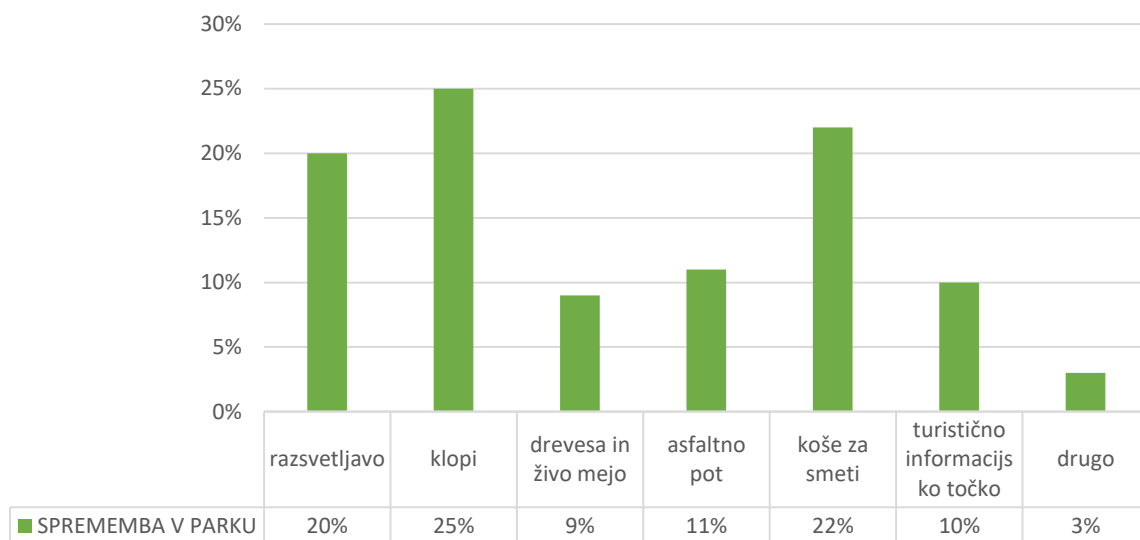
Graf 4: Kaj me v parku najbolj moti?

Več kot polovico anketirancev (55 %) v parku najbolj moti neurejenost. Ta podatek kar kliče k ureditvi parka. 25 % anketirancev meni, da v parku manjka razsvetljava, in kar 10 % se jih v parku neprijetno počuti. Pod odgovor *drugo* so najpogosteje zapisali, da ni klopi, kjer bi posedeli (4 %), da je park premajhen (4 %) in da se v njem zbirajo “čudni” ljudje.

Analiza 5. vprašanja anketnega vprašalnika.

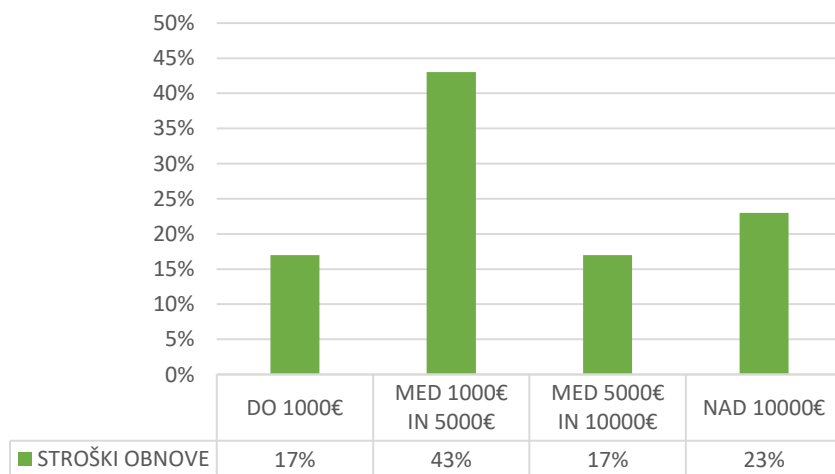
Graf 5: Kateri del parka bi želel/-a preurediti oziroma dodati?

Iz grafa je razvidno, da bi anketiranci v parku najprej uredili klopi, dodali koše za smeti in postavili razsvetljavo. V manjšem odstotku bi kot inovacijo dodali še turistično-informacijsko točko in asfaltno pot ter uredili drevesa in živo mejo.

Analiza 6. vprašanja anketnega vprašalnika.

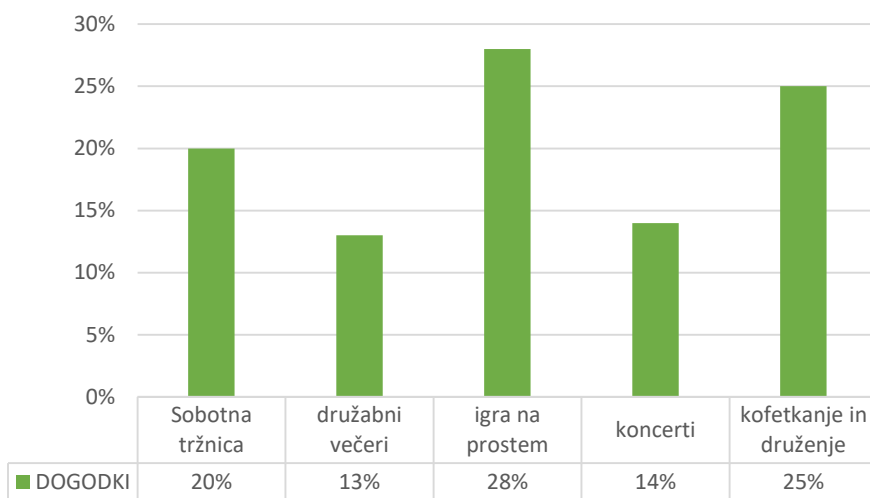
Graf 6: Kolikšni bi bili po tvojem mnenju stroški načrtovane prenove?

Skoraj polovica (44 %) anketirancev meni, da bi bili stroški prenove parka med 1000 in 5000 evri. Menimo, da strošek za lastnike parka ni prevelik.

Analiza 7. vprašanja anketnega vprašalnika.

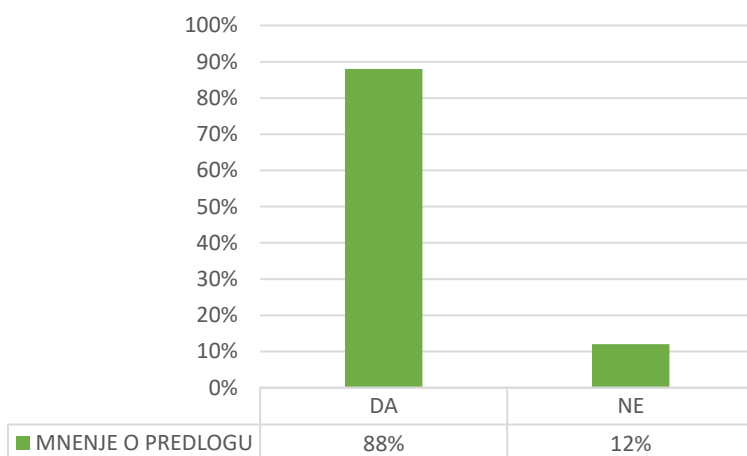
Graf 7: Katere dogodke naj bi po tvojem mnenju prirejali v studenškem parku?

Anketiranci bi v studenški park vnesli naslednje dogodke: igre na prostem (28 %), 'kofetkanje' in druženje (25 %) in sobotno tržnico (20 %). Nekateri bi bili za to, da bi se organizirali koncerti in družabni večeri. Iz odgovorov je vsekakor razvidno, da ljudje pogrešajo neko skupno druženje. Menimo, da bi to lahko izvedli v našem parku.

Analiza 8. vprašanja anketnega vprašalnika.

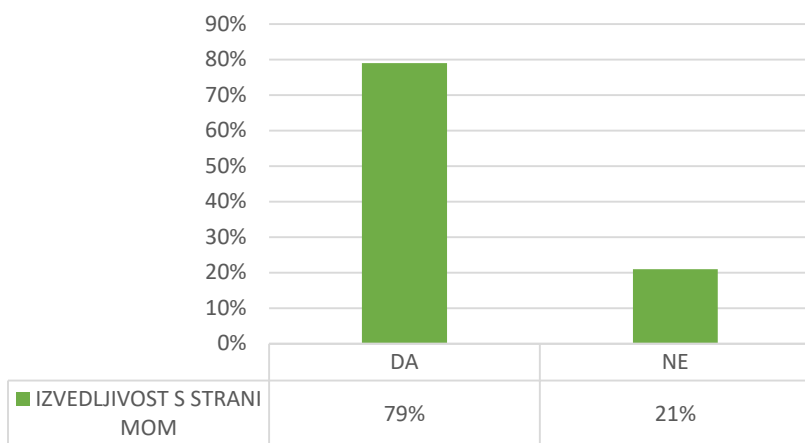
Graf 8: Se ti zdi prenovitev studenškega parka dober predlog?

Kar 88 % anketirancev bi prenovitev podprlo in se jim to zdi dobra ideja. Vsekakor je to vzpodbuden podatek.

Analiza 9. vprašanja anketnega vprašalnika.

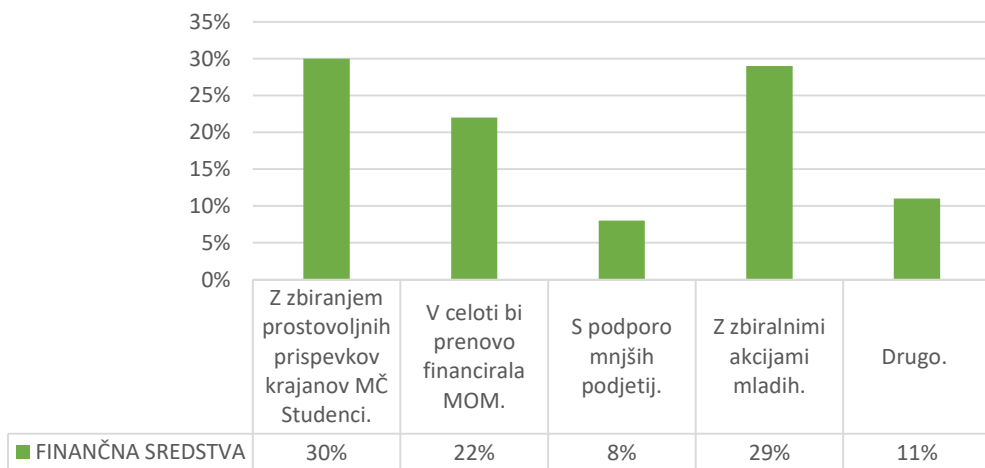
Graf 9: Ali meniš, da je predlog za Mestno občino Maribor finančno izvedljiv?

79 % anketirancev meni, da je predlog za Mestno občino Maribor (MOM) izvedljiv, 21 % anketiranih pa ima pomisleke glede izvedbe in prenove s strani Mestne občine Maribor (MOM).

Analiza 10. vprašanja anketnega vprašalnika.

Graf 10: Kako bi pridobili finančna sredstva?

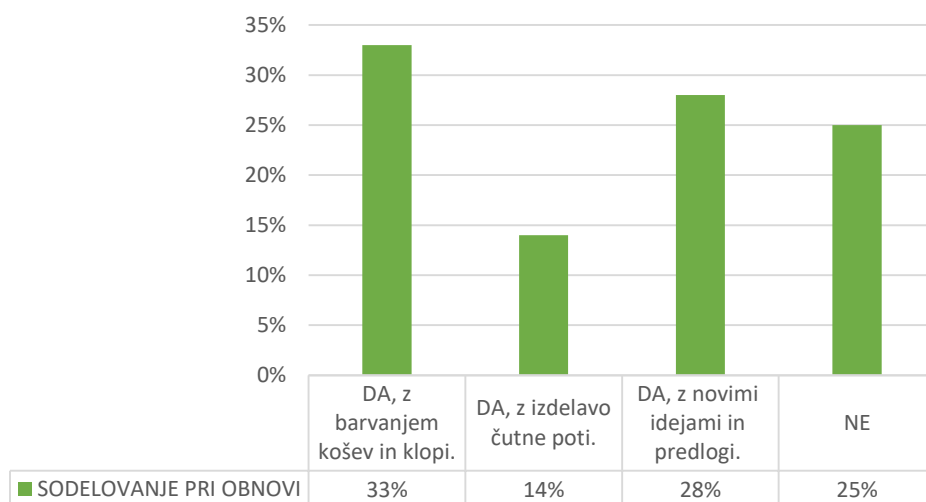

Anketiranci predlagajo pridobitev finančnih sredstev s pomočjo prostovoljnih prispevkov krajanov mestne četrti Studenci (30 %), kot drugo možnost pa predlagajo zbiralne akcije s strani mladih (29 %). 22 % jih predlaga, da bi prenovo v celoti financirala Mestna občina

Maribor. Pod odgovorom *drugo* so bili posamezni predlogi, kot so prodaja starega časopisa, železa, razne druge prodaje izdelkov, sejmi, dobrodelni koncerti ...

Analiza 11. vprašanja anketnega vprašalnika.

Graf 11: Ali bi bil/-a pripravljen/-a sodelovati pri prenovi študentskega parka ob dnevu dejavnosti?

Iz grafa lahko vidimo, da bi kar 33 % anketirancev bilo pripravljenih sodelovati pri obnovi parka, in sicer pri barvanju klopi in košev. Nekateri bi snovali ideje in dajali predloge (28 %), drugi bi sodelovali pri izdelavi čutne poti (14 %). Četrtnina anketirancev ne bi želela sodelovati. Izvedbo bi prepustili odgovornim za obnovo in prenovu.

3.2.2 Analiza praktičnega dela

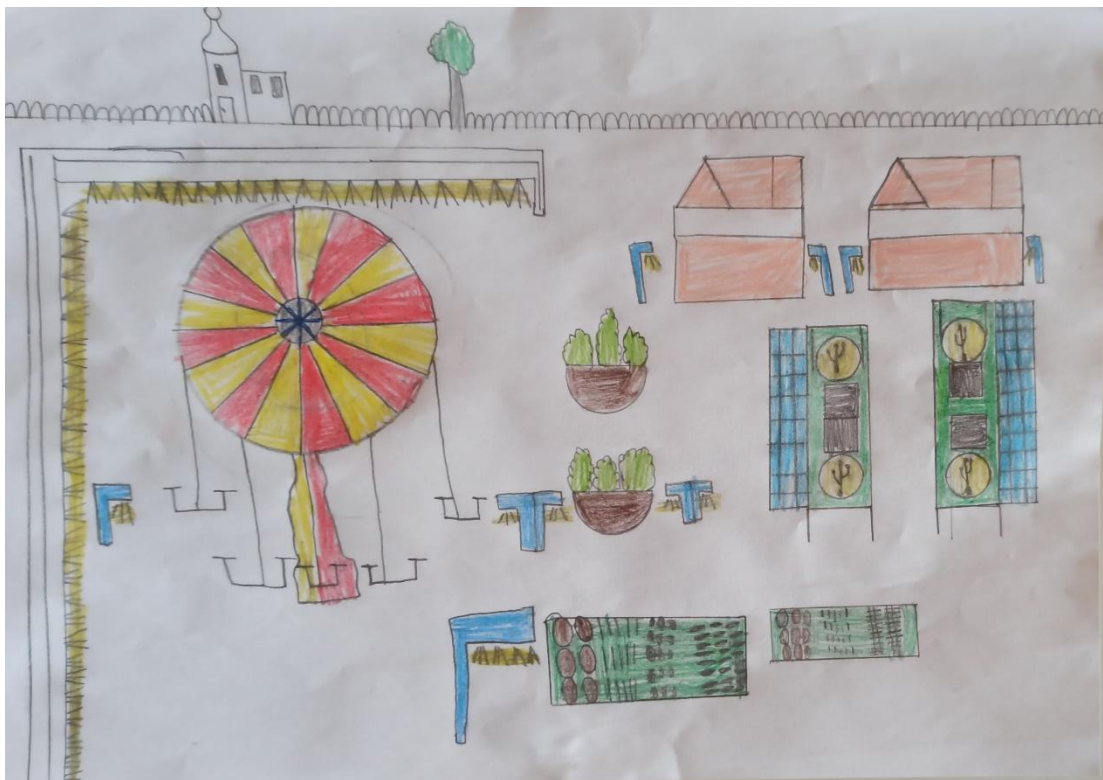
V sklopu praktičnega dela smo opravili intervju s tremi starejšimi občani, ki so živeli ali še živijo na Studencih. Postavili smo jim vprašanja o dogajanju nekoč na tem delu Studencev, o tradiciji, ponudbi in njihovih izkušnjah ob praznovanju Jožefovega. Hkrati so nam svetovali, kam vse lahko pogledamo, kako oblikovati anketna vprašanja in kje najdemo potrebne podatke. Z namenom, da bi izvedeli, kdo je lastnik parka, smo poklicali župnika Jožefove cerkve na Studencih, ki se nahaja v neposredni bližini parka. Cerkev ni bila lastnica parka, župnik pa nas je seznanil tudi s tradicijo praznovanja svetega Jožefa, ki poteka v parku.

V sklopu terenskega dela smo si večkrat ogledali park. Posneli smo veliko fotografij, ki smo jih nato uporabili v sami nalogi. V skupni prostor več različnih društev na Studencih smo na oglasno desko pritrčili manjši plakat, na katerem smo mimoidoče Studenčane prosili za pomoč. Tako smo dobili nekaj idej za ime parka in za obliko pomoči, ki bi jo lahko nudili. Teh odgovorov zaradi trenutne epidemiološke situacije ni bilo veliko, vendar jih je bilo dovolj, da so nam pomagali in smo jih vključili v obdelavo podatkov.

Slika 19: Plakat (Vir: avtor raziskovalne naloge)

Drugošolci naše šole so pri pouku likovne umetnosti risali obnovljen studenški park. Izmed nastalih izdelkov smo izbrali najboljšega.

Slika 20: Risba obnovljenega studenškega parka (učenec F. Č., 2022)

Velik izziv praktičnega dela nam je predstavljala izdelava makete. Pri delu smo skušali ohraniti naravne materiale, ki se zlivajo z okolico in predstavljajo ekološki kotiček zbiranja naših občanov in drugih obiskovalcev. Maketa predstavlja nizkocenovni prikaz pomembnega življenjskega prostora, ki ga želimo ohraniti in predvsem funkcionalno obnoviti.

Slika 21: Maketa (Vir: avtor raziskovalne naloge)

4 RAZPRAVA

4.1 Interpretacija pridobljenih rezultatov

V anketnem vprašalniku smo zastavili 11 vprašanj. Sodelovali so učenci naše osnovne šole, in sicer učenci od 6. do 9. razreda. Učenci so se v zelo visokem odstotku strinjali, da je park potreben obnove. Moti jih neurejenost poti, okolja in neosvetljenost. Pri delu bi jih približno polovica želela pomagati. Dobra tretjina bi pomagala pri obnovi in prenovi klopi. Nujno potrebni prenove so po mnenju učencev naše šole asfaltna pot, koši za smeti, klopi in razsvetljava. Učenci park dojemajo kot prostor za sprostitev, uživanje v naravnem okolju, hkrati pa imajo veliko predlogov za aktivno preživljanje prostega časa v parku. Želijo si družabnih večerov, koncertov in hkrati pomislijo na medgeneracijsko druženje. Uredili bi vrtiljak, čutno pot in informacijsko-turistično točko. S temi aktivnostmi, izredno dobro dostopnostjo do parka, bi to lahko uresničili. Iz odgovorov je razvidno, da so prepričani, da Mestna občina Maribor lahko finančno podpre predlog in da finančni vložek ne bi bil previsok.

4.2 Interpretacija hipotez

V razpravi smo ovrednotili zastavljene hipoteze in druge splošne ugotovitve.

Hipoteza 1: Prebivalci Studencev in učenci naše šole so pripravljeni prispevati k prenovi parka.

Hipotezo lahko **potrdimo**, saj je kar 75 % anketiranih učencev pritdilo, da želi pri obnovi pomagati. Pomagali bi na različne načine, na primer pri ureditev košev in klopč, večina pa bi pomagala s katerokoli obliko dela. Na plakatu, s katerim smo na pomoč pozvali Studenčane, so bili odgovori zelo podobni. Predlagali so celo, kdo lahko pomaga, in sicer so omenili lokalna društva, šolo in upokojence.

Hipoteza 2: Studenčani in učenci naše šole podpirajo obnovo ter ponovno obuditev studenškega parka.

Hipotezo lahko **potrdimo**. Kar 88 % anketiranih učencev osnovne šole podpira obnovo parka. Glede na pozitiven odziv intervjuvancev in zapisov na plakatu lahko sklepamo, da starejši menijo enako.

Hipoteza 3: Park lahko uredimo z minimalnim finančnim vložkom.

Hipotezo lahko **delno potrdimo**, saj je največ anketirancev na vprašanje *Kolikšni bi bili po tvojem mnenju stroški načrtovane prenove?* označilo odgovor *med 1000 € in 5000 €*, medtem ko je bila najnižja možna vrednost na anketnem vprašalniku *do 1000 €*.

Hipoteza 4: Z inovativnim pristopom k ureditvi središča Studencov bi poskrbeli za trajnostni razvoj mestne četrti Studenci.

Hipotezo lahko **potrdimo**. Pristop je inovativen, saj bi povezal vse generacije, ki bi si medsebojno pomagale, da uredijo in obudijo nekdanje središče Studencov. Tu bi se lahko predstavili lokalni proizvajalci in društva, povečal bi se turistični obisk.

Hipoteza 5: Prebivalci Studencev in učenci naše šole bi želeli sodelovati pri različnih dejavnostih v studenškem parku.

Hipotezo lahko **potrdimo**. Anketiranci in sodelujoči Studenčani so najpogosteje omenili naslednje oblike sodelovanja: sobotna tržnica, družabni večeri, igra na prostem in druženje. S postavitvijo čutne poti in vrtiljaka, poziv k aktivnemu sodelovanju na sobotni tržnici bi.

4.3 Samoevalvacija raziskovalnih metod in raziskovalnega dela

Menimo, da smo pri svojem raziskovalnem delu uporabili veliko raznolikih metod. Posebej bi izpostavili delo na terenu, kjer smo se seznanili z dejanskim stanjem in ga tudi fotografirali. Literaturo smo uporabljali predvsem pri iskanju podatkov o pomenu ohranjanja parkovnih površin in naravnih danosti parka. Opravili smo nekaj intervjujev in strnili predloge predstavnikov različnih društev na Studencih, ki smo jih predstavili s pomočjo plakata.

Za spoznavanje dejanskega stanja smo izvedli anketo med vrstniki in Studenčani, pridobljene podatke smo obdelali in prikazali z grafi.

Na koncu smo ideje povezali in se zanesli na svoje likovne in tehnične sposobnosti ter izdelali predloge, ki jih vidite v nalogi v obliki makete, na katero smo še posebej ponosni.

5 ZAKLJUČEK

Mi smo tisti, ki stopamo v park in uživamo v njegovih pozitivnih učinkih na naše počutje. Vse se torej začne pri nas, posameznikih, in pri tem, kako bomo znali ceniti, kar nam zeleni zaklad ponuja. V raziskavi smo predstavili rešitve, kako z manjšimi namigi napraviti naš park dostopnejši in turistično zanimiv.

Park ob Jožefovi cerkvi je bil za Studenčane že od nekdaj pomemben, danes pa lahko predstavlja najbližji oddih in sprostitev od napornega vsakdana tako mlajšim kot starejšim obiskovalcem, ljubiteljem narave in ponuja neomejene možnosti razvijanja čutil. Če bi bil ustrezno opremljen, bi ga lahko večkrat uporabili za oddih, druženje, predstavitev lokalnih izdelkov v obliki sobotne tržnice in za kulturne dogodke kraja.

Pri svojem raziskovalnem delu smo uporabili veliko različnih metod (delo z viri in literaturo, anketni vprašalnik, strukturiranje podatkov, oblikovanje grafov, intervju, izdelava makete in informacijske table). Izpostavili bi delo na terenu, kjer smo se seznanili z dejanskim stanjem in novimi možnostmi in priložnostmi.

Še posebej smo ponosni na našo maketo, saj smo z nekaj majhnimi potezami in spremembami park obogatili s številnimi predlogi za izboljšave, ki ne terjajo prevelikih stroškov za ustanovitelja in vzdrževalce parka.

Veseli nas, da smo s pomočjo raziskovalnih hipotez, ki smo si jih zastavili na začetku, dobili vzpodbudne rezultate tako s strani učencev kot predstavnikov društev lokalne skupnosti. Večino hipotez smo potrdili. Odstotek ljudi, ki si želi park prenoviti in ga turistično in lokalno ponuditi obiskovalcem, je velik. Pri prenovi bi se želeli aktivno vključiti po svojih zmožnostih. Menijo, da prenova parka ne predstavlja velikega finančnega vložka, zato se jim zdi smiselna in vsestransko uporabna.

Danes veliko razmišljamo o trajnostnem razvoju. To pomeni, da bodo naša ravnanja koristila tudi generacijam za nami. Glavne smernice, ki jih kot prioritete izpostavlja tudi Evropska unija, so skrb za ranljive skupine prebivalstva (invalidi), ohranjanje naravnega okolja, kvalitetno preživljanje prostega časa (kolesarjenje, druženje, šport) in razvoj turizma. Poskusili smo najti rešitve za nekatere od teh področij.

V času nastajanja naloge smo se seznanili z nekaterimi inovativnimi predlogi občine, ki bo v prihodnje vložila veliko energije, napora in sredstev v obogatitev naše, desne strani reke Drave. Gre za spodbudne posege, s katerimi smo se seznanili iz lokalnih pisnih virov.

Prvi od posegov naj bi bila brv na Lentu, tik ob Starem mostu, imenovana brv Lent – Tabor. Župan Saša Arsenovič je že podpisal pogodbo z izvajalci, tako, da se lahko že veselimo sprehoda po brvi že prihodnjo pomlad. Cilj brvi je, da bo povezovala mestno središče na levi strani Drave z bolnišnico, stanovanjskimi predeli in šolami na desni strani Drave. S tem bosta obe nabrežji vpeti v mrežo pešpoti in kolesarskimi povezavami, hkrati pa gre za prikaz prepleta dediščine preteklosti z vizijo prostora prihodnosti. Namen brvi prav tako predstavlja utrditev kolektivne zavesti Mariborčanov ob zavedanju, da imamo mogočno in čudovito reko, ki ponuja veliko več možnosti, kot jih sedaj izkoriščamo. (Arsenovič, 2022)

Slika 22: Maribor (Spletni vir: <https://e-maribor.si/pridobljeno-gradbeno-dovoljenje-za-brv-lent-tabor-pri-glavnem-mostu/> . Pridobljeno dne, 3. 3. 2022)

Drugi še bolj nepričakovan in revolucionarni poseg smo prav tako zasledili na spletnih straneh novic o načrtih spremembe desnega brega Drave predstavlja gradnja Ruških dvorov. Gre za 11-nadstropni 'nebotičnik', razgledno teraso in zunanje dvigalo.

Slika 23: Načrtovana gradnja nebotičnika (Vir: Cupola, d.o.o.)

»Obravnavano območje leži na desnem bregu Drave v predelu Studenci, ki je trenutno zelo degradirano. Kljub slabšemu prostorskemu stanju pa nudi **izjemen potencial za razvoj mesta v prihodnosti**. Omenjeno območje predstavlja enega največjih razvojnih potencialnih lokacij, za kakovostne bivalne razmere« pravi predstavnik domžalskega gradbenega podjetja Cupola. Pri tem dodajajo, da Ruška cesta, v kolikor bi bila urejena, predstavlja eno najlepših vedut mesta s pogledom na staro mestno jedro in reko Dravo. Iz same lokacije se nudijo čudoviti pogledi na mestno jedro, predvsem Lent, Kalvarijo in Piramido na severni, ter na Pohorje, ki leži na južni strani. Investitor v članku navaja številne številne novosti tako za stanovalce kot za turiste.

»Gre za javni program, in sicer bar ter restavracijo, manjšo trgovino z živili, storitvene dejavnosti, kot so zobna ordinacija, čistilnica in frizer, prostore namenjene športu, med drugim fitnes in bazen s savnami, ter na koncu poslovne prostore za pisarniške dejavnosti, načrtujemo zelene in tlakovane površine, predvidena gradnja zunanjega dvigala za premostitev višinske razlike med nivojem Ruške ceste, okolica objekta maksimalno zazelenila in hortikulturno uredila,« poudarja Uroš Smolnikar s podjetja CUPOLA. Pri tem še Smolnikar razkriva, da bi lahko bil občinski podrobni prostorski načrt, po podatkih občine, sprejet konec tega ali v začetku naslednjega leta.

Programska zasnova, v večini vkopanega objekta, na bregu je v pretežni meri namenjena storitvenim dejavnostim, turizmu, gostinstvu in rekreaciji.

Iz navedenih programov vidimo, da so za Studence načrtovane velike spremembe, Te bi lahko pripomogle k ugledu dela mesta, ki je trenutno neurejen. Načrtovalci menijo, da bo Ruška cesta v prihodnosti urejena in priljubljena zaradi svojega pogleda na Lent in reko Dravo.

Naš predlog obnovitve in posodobitve ter aktualizacije Studenškega parka bi bil tako le ena od dobrodošlih izboljšav. (Polanec, 2022)

Slika 24: Skica obnove parka (Vir: avtor raziskovalne naloge)

Slika 25: Maketa obnovljenega parka (Vir: avtor raziskovalne naloge)

6 DRUŽBENA ODGOVORNOST

S predlogom želimo vzpodbuditi odgovorne, da bi si tudi oni začeli prizadevati za večjo prepoznavnost nam Studenčanom nekoč zelo priljubljenega a zanemarjenega trga. V raziskovalnem delu smo izpostavili kritične točke in poiskali inovativno rešitev. Predstavili smo konkretne predloge, ki bi jih brez večjih stroškov in z veliko veselja in zagnanosti izvedli učenci v okviru šolskih dejavnosti, lokalno prebivalstvo in člani različnih lokalnih društev. Kot drugi Studenčani tudi mi čutimo veliko odgovornost do našega dela mesta, ki mu pripadamo. Vse, ki bi se načrtno ali naključno znašli v našem parku, želimo seznaniti z bogato zgodovino in s kulturnimi, naravnimi, izobraževalnimi, športnimi in zabavnimi dogodki našega kraja. Želimo, da bi se obiskovalci ustavili, posedeli, se družili in ubežali mestnemu vrvežu. Iz analize anket, terenskega dela in intervjujev ugotavljamo, da nas pri realizaciji projekta podpirajo tako odrasli kot učenci naše šole, ki si želijo sprememb. Menimo, da naš prispevek predstavlja dodano vrednost ohranjanju kulturne dediščine v povezovanju z razvojem turizma in medsebojnih odnosov lokalne skupnosti. Skrb za krepitev in spodbujanje naštetih vrednot naj bo prednostna naloga tistih, ki sooblikujejo prihodnost bivanja ljudi na našem planetu. Odgovorne naprošamo, da nam pri realizaciji pomagajo in da poskrbijo za vzdrževanje in obuditev studenškega parka. Za vse ostalo bomo poskrbeli sami.

7 VIRI IN LITERATURA

7.1 Knjižna literatura

1. Arsenovič, S. (2022). Časopis za prijazen Maribor (stran 2). Mestna občina Maribor. Maribor, 24. 2. 2022.-
2. Balant, M., Erjavec, I., Kozamernik, J. in Nikšič, M. (2020). Zeleni sistemi v mestih in naseljih. Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja. Ljubljana, 2020. Pridobljeno s <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostorski-red/zeleni-sistem.pdf> , dne 11. 11. 2021.
3. Cvikl, H., Dietinger, T., Lojen, L. in drugi (1996). Maribor – moje mesto – mesto za mlade potepuhe. SŠGT Maribor in Narodni dom Maribor.
4. Kmetič, V. (2018). Studenci, ta slovita predmestna vas (stran 12 in 13). Časopis Večer, 18. 3. 2018.
5. Toplak, G., (2011). Park bi uredili sami, a ne smejo. Časopis Večer (stran 19). Časopis Večer, 31. 8. 2011.

7.2 Spletni viri

1. Zeleni sistemi. Pridobljeno s <https://www.maribor.si/podrocje.aspx?id=246>, dne 16. 10. 2021).
2. Lešničar, T. (2016). Mestni parki: Ko je smisel življenja ležanje v travi. Pridobljeno s <https://old.delo.si/novice/ljubljana/mestni-parki-ko-je-smisel-zivljenja-lezanje-v-travi.html>, dne 11. 11. 2021).
3. Polanec, K. (2022). Na Studencih bi mariborski investitor gradil 11-nadstropni 'nebotičnik', razgledno teraso in zunanje dvigalo. Pridobljeno s <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/foto-na-studencih-bi-mariborski-investitor-gradil-11-nadstropni-neboticnik-razgledno> , dne 7. 2. 2022).

7.3 Viri slik

Slika 1: Naslovnica Jankovega zvezka (Padežnik, 1931)

Slika 2: Jožefov vrtiljak (Padežnik, 1931)

Slika 3: Turistično-informacijska tabla (Novak, 2022)

Slika 4: Jasa ob osrednjem delu parka (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 5: Koš za smeti (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 6: Neurejeno zelenje (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 7: Vhod na zahodnem delu parka (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 8: Vhod na severnem delu parka (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 9: Vhod ob Jožefovi cerkvi (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 10: Vhod z Ruške ceste in parkirišče (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 11: Betonsko korito (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 12: Električna povezava (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 13: Okrasitev trga (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 14: Skica Jožefove stojnice (Padežnik, 1933)

Slika 15: Ureditev parka (Novak, 2022)

Slika 16: Tloris makete (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 17: Maketa (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 18: Vrtiljak in turistično informacijska tabla (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 19: Plakat (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 20: Maketa (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

Slika 21: Risba obnovljenega studenškega parka (učenec F. Č., 2022)

Slika 22: Maribor (Spletni vir: <https://e-maribor.si/pridobljeno-gradbeno-dovoljenje-za-brv-lent-tabor-pri-glavnem-mostu/>. Pridobljeno dne, 3. 3. 2022)

Slika 23: Načrtovana gradnja nebotičnika (Vir: Cupola, d.o.o.)

Slika 24: Skica obnove parka (Novak, 2022)

Slika 25: Maketa obnovljenega parka (Avtor raziskovalne naloge, 2022)

8 PRILOGE

8.1 Anketni vprašalnik

ANKETA

Pozdravljeni. To šolsko leto pripravljava raziskovalno nalogo na temo prenovitve Studenškega parka. Za pomoč pri preoblikovanju prosiva tudi tebe – potencialnega obiskovalca. Anketa je anonimna. Hvala za sodelovanje.

1. Kateri razred obiskuješ?

- a) 6.
- b) 7.
- c) 8.
- d) 9.

2. Kaj meniš, kaj lahko počneš v Studenškem parku?

- a) Se sprehajam.
- b) Se učim, sproščam.
- c) Se družim.
- d) Drugo.

3. Kaj ti je v Studenškem parku najbolj všeč?

- a) Mir in tišina.
- b) Narava.
- c) Prostor za druženje.
- d) Lokacija.
- e) Drugo: _____

4. Kaj te v parku najbolj moti?

- a) Neurejenost.
- b) Neosvetljenost.
- c) Neprijeten občutek.
- c) Drugo: _____

5. Kateri del parka bi želel/a preurediti oziroma dodati? Možnih je več odgovorov.

- a) Razsvetljavo.
- b) Klopi.
- c) Drevesa in živo mejo.
- d) Asfaltno pot.
- e) Koše.
- f) Turistično informacijsko točko.

g) Tvoj predlog: _____

6. Kolikšni bi bili po tvojem mnenju stroški načrtovane prenove?

- a) Do 1000 evrov.
- b) Med 1000 in 5000 evrov.
- c) Med 5000 in 10000 evrov.
- d) Nad 10000 evrov.

7. Katere dogodke naj bi po tvojem mnenju prirejali v Studenškem parku? Možnih je več odgovorov.

- a) Sobotno tržnico z lokalnimi izdelki.
- b) Tematske družabne večere.
- c) Igre na prostem.
- d) Koncerte na prostem.
- e) Kofetkanje (pitje brezalkoholnih pijač) in druženje.

8. Se ti zdi prenovitev Studenškega parka dober predlog?

- a) DA
- b) NE

10. Ali meniš, da je predlog za Mestno občino Maribor finančno izvedljiv?

- a) DA
- b) NE

9. Kako bi pridobili finančna sredstva?

- a) Z zbiranjem prostovoljnih prispevkov krajanov mestne četrti Studenci.
- b) V celoti bi prenovi financirala mestna občina Maribor.
- c) S podporo manjših lokalnih podjetij.
- d) Z zbiralnimi akcijami mladih (stari papir, kartuše, baterije, aparati).
- e) Drugo: _____

10. Ali bi bil/a pripravljen/a sodelovati pri prenovi Studenškega parka ob dnevu dejavnosti? Možnih je več odgovorov.

- a) DA, z barvanjem košev in klopi.
- b) DA, z izdelavo čutne poti.
- c) DA, z novimi idejami in predlogi.
- d) NE.

Hvala za sodelovanje.

8. 2 Vprašanja za intervju

1. Kaj vam je v Studenškem parku najbolj všeč?
2. Kaj vas v parku najbolj moti?
3. Kolikšni bi bili po vašem mnenju stroški načrtovane prenove?
4. Kaj bi tam najraje počeli?
5. Katerih dogodkov bi se udeležili v Studenškem parku?